

Com detectar si som un FALS AUTÒNOM

Els anomenats *falsos autònoms* constitueixen una modalitat de frau tradicional que segueix presentant-se a la nostra realitat quotidiana, a vegades amb força renovada.

Les formes de falsificar la figura del treballador autònom són cada dia més sofisticades, constituint-se societats civils, cooperatives de treball associat o comunitats de bens els membres de les quals, sota l'aparença de certa independència, treballen realment sota la dependència i organització i subordinats a un tercer (l'empresari).

CRITERIS O TRETS QUE CARACTERITZEN LES RELACIONS LABORALS

Els elements que diferencien la relació laboral de qualsevol altra relació jurídica, com reiteradament ha establert la jurisprudència de l'ordre Social, són els següents:

La **dependència**, que es dona quan el treballador es troba subjecte a l'organització i direcció de l'empresa. Per tant és l'empresa qui determina en quin moment se'n prestaran els serveis i qui estableix els corresponents descansos i vacances. Els serveis del treballador solen prestar-se en el domicili de l'empresa o en qualsevol altre que l'empresa designi, utilitzant les eines i materials que l'empresa posa a la seva disposició. La jurisprudència ha mantingut reiteradament que la dependència ve a ser l'element vertebral més decisiu en la relació laboral. Com a exemple de factors que reflectirien l'existència d'una relació laboral tindriem: la inserció del treballadors dintre de l'esquema jeràrquic de l'empresa, la subordinació del treballador a la persona o persones que ostentin facultats de manar, el seguiment del seu rendiment o el control de temps, etc.

L'**alienitat**: amb aquest concepte s'indica que els serveis es presten per part del treballador a un altre que és l'empresari. Per poder apreciar l'alienitat s'utilitzen dos criteris:

- alienitat en els fruits: els fruits de la relació, des del mateix moment de la producció, pertanyen a una altra persona (física o jurídica) que no és el treballador, sinó l'empresari;
- alienitat en els riscos, que és el criteri més sostingut doctrinalment i jurisprudencial. Des d'aquesta perspectiva s'exigeixen tres característiques essencials:
 - que el cost del treball corri a càrrec de l'empresari;
 - que el fruit o resultat del treball s'incorpori al patrimoni de l'empresari;
 - i que sobre l'empresari recaigui el resultat econòmic favorable o advers, sense que el treballador s'hi vegi afectat ni participi de cap manera en el risc econòmic de les operacions empresarials.

La **retribució**, consistent en el salari que rep el treballador a canvi de la seva prestació de serveis a l'empresa. L'existència de salari, qualsevol que sigui la seva forma, contribueix al fet que es presumeixi l'existència d'un contracte de treball.

Hi ha també d'altres trets distintius, o indicadors de l'existència d'una relació laboral, que caldria tenir en compte juntament amb els ja exposats: el **caràcter personalíssim** de la relació laboral (el treballador que no pot anar a treballar no pot decidir qui l'haurà de substituir), la **jornada i l'horari** de treball i el **lloc** de treball, l'**exclusivitat**, l'**assiduitat** i d'altres circumstàncies com ara el rebut de salaris, l'afiliació a la Seguretat Social o la denúncia interposada davant la Inspecció de Treball i Seguretat Social.

COMPROVACIONS A DUR A TERME si sospitem que som un FALS AUTÒNOM

1. Dependència o subordinació

- Ordres de l'empresa, directiu o encarregat de la mateixa.
- Orientacions tècniques, organitzatives i rectores de l'empresa (subjecció jeràrquica, potestat sancionadora).
- Treballs similars als que desenvolupen els treballadors propis de l'empresa.
- Jornada de treball similar a la dels treballadors de l'empresa.

2. Alienitat

- L'empresa s'apropia dels fruits del treball del treballador.
- Inexistència de risc i ventura pel treballador i retribució per temps/obra.
- No posar el treballador els materials, eines o equips de treball.

3. Aparència de legalitat

- Alta censal/alta IAE i alta al RETA de la Seguretat Social, contracte civil/mercantil.
- L'obra a executar o la prestació del servei no figuren senyalats amb exactitud al contracte.
- El preu no figura senyalat amb exactitud o bé es fixa per unitats d'obra.

4. Organització empresarial inexistent

- No tenir el treballador establiment propi, marca comercial, maquinaria o utilatge, transport propi o una plantilla de treballadors al seu càrrec (encara que en sigui mínima).